

İŞÇİLERİ EYLEME KİM SÜRÜKLER?

Aydınlık Gazetesi, 26 Haziran 2017

Yıldırım Koç

İşçi eylemleri hızla yaygınlaşıyor. Artan işsizliğe rağmen işçi eylemlerinin yaygınlaşması, ciddi sıkıntıların göstergesi.

İşçileri tahrik ederek harekete geçiren bir güç mü var?

Soğuk Savaş önyargıları ve şartlandırmalarından kurtulamayanlara göre, bir tahrik olmadan işçiler harekete geçmez.

Yaza yaza bana gına geldi ama yine de tekrar vurgulayayım.

İnsanlar hayatlarından memnunsa, geleceğe umutla bakıyorsa, yaşam standardı yükseliyorsa, canlarına, değerlerine, mallarına, gelirlerine yönelik ciddi bir tehdit yoksa, kitleleri kimse harekete geçiremez.

Ciddi hak kayıpları ve hatta tehditler varsa ve iktidarda zayıflamış bir güç bulunuyorsa, meşru ve demokratik kitle eylemlerini kimse engelleyemez.

YAŞAM STANDARDI BORÇLA YÜKSELDİ

İşçilerimiz son derece mantıklı davranan insanlardır.

AKP iktidarları döneminde insanların yaşam standardı yükseldi.

TÜİK verilerine göre, evinde bilgisayar olanların oranı 2006 yılında yüzde 19,6 iken 2015 yılında yüzde 50,3 oldu. Evinde otomatik çamaşır makinesi olanların oranı 2006-2015 döneminde yüzde 84,8'den yüzde 98,2'ye, buzdolabı olanların oranı yüzde 97,0'den yüzde 99,2'ye yükseldi. 2006 yılında bulaşık makinesi sahipliği oranı yüzde 26,2 iken, 2015 yılında bu oran yüzde 62,6 idi. Otomobil sahipliği oranının yüzde 28,8'den yüzde 42,3'e çıkışı da çarpıcıdır.

Yıl	Bilgisayar (%)	Çamaşır Makinesi (%)	Buzdolabı (%)	Bulaşık Makinesi (%)	Otomobil (%)
2006	19,6	84,8	97,0	26,2	28,8
2007	26,0	89,3	98,1	29,9	28,5
2008	32,5	89,8	98,1	32,7	30,0
2009	38,6	92,5	98,2	37,5	31,6
2010	41,5	93,3	98,2	40,2	31,4
2011	45,8	94,4	98,4	44,4	33,3
2012	47,3	94,9	98,6	48,5	34,7
2013	48,8	96,5	98,9	53,1	37,7
2014	49,4	97,1	98,9	57,3	40,2
2015	50,3	98,2	99,2	62,6	42,3

Akıllı cep telefonlarını da bu listeye ekleyebilirsiniz.

Bu gelişme nasıl sağlandı.

İnsanlar kredi kartına ve tüketici kredisine yüklendi. Bazı işçiler de fazla mesaiye kalarak yetersiz gelirlerini artırdı.

Türkiye'de kredi kartı kullanımı, 2002 yılında 25,7 milyar lira düzeyindeyken, 2016 yılında, 23 katına yükselerek 602,4 milyar lira düzeyine çıktı.

Tüketici kredisini kullanımı da aynı şekilde arttı. Yıl içinde kullanılan kredi miktarı 2002 yılında 3,3 milyar lira iken, 2015 yılında 165,0 milyar lira oldu. Yılı itibarıyla tüketici kredisini bakiyesi ise 2002 yılında 2,8 milyar liradan 2015 yılı sonunda 285,0 milyar liraya yükseldi. Yılı itibarıyla tüketici kredisini kullanmış olan kişi sayısı 2002 yılı sonunda 1,7 milyon kişiyken, 2015 yılında 19,6 milyon kişi oldu.

KAPITALİZMİN TARİHSEL ÇELİŞKİSİ

Kredi kartı limiti dolanlar, senetsiz kefilsiz taksitli satışa yöneldi. Son dönemde büyük artış gösteren senetsiz kefilsiz taksitli satışlar, kredi kartı ve tüketici kredisi verilerinde gözüküyor.

İşçiyi eyleme sürükleyen, işte kapitalizmin bu çıkmazı.

Türkiye sanayicileri yeterince ihracat yapamıyor. Ürettiklerini satabilmek (yarattırdıkları değeri gerçekleştirebilmek) için iç pazara yükleniyor. Ancak tüketicilerin gerçek gelirleri, artan üretimi tüketebilecek düzeyde değil. Bu arada bankaların elinde de satamadıkları krediler var. Tüketici kredisi ve kredi kartları aracılığıyla hem bankalar kredi sattı, hem de sanayiciler ürünlerini.

Ancak deniz bitti. Düzey, senetsiz kefilsiz taksitli satışa kadar düştü.

İşçileri tahrik edip eyleme sürükleyen kapitalist sistemin bu çelişkisidir.

Kapitalizm, üretileni satabilmek için gösterişçi tüketimi teşvik eder, ancak satınalma gücü yaratmadığında kriz çıkar. Bu krizi ertelemenin yolu, tüketiciye çeşitli biçimlerde borç vermektir. Bunun tıkanıdığı yerde de işçi eylemleri kaçınılmazdır.